

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ♦ Godišnja pretplata 50 din ♦ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ♦ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ♦ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ♦ Oglasi po ceniku ♦ Rukopisi se ne vraćaju ♦

Beograd, 27 mart 1937

God. VIII ♦ Broj 9

† BRAT IVAN BAJŽELJ,

bivši načelnik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije

U noći između 20 i 21 o. m. umro je u Ljubljani u 61 godini života brat Ivan Bajželj, bivši načelnik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Smrću brata Ivana Bajželja nestaje iz redova jugoslovenskog Sokolstva jednog odličnog, prokušanog i retko istrajnog sokolskog radnika naše stare generacije, koji je kroz mnoga desetleća svojim neumornim, plodnim i skroz nesebičnim radom verno i predano slu-

jući na stvarnu jakost vlastitih snaga, da ne bi preopterećene mnogim novim zadacima malaksale i popustile u svome naponu. I zato je ovaj stari, sokolski praktičar, pun sokolskog iskustva, čovek hladnog rasuđivanja, koga je isklesao sušiti sokolski radni život, zastupao mišljenje, da ekstenzivnost sokolske delatnosti treba da bude u srazmeru stvarnih snaga Sokolstva i zato svedena u užu okvir, prvenstveno onog osnovnog sokolskog. To je bilo gledanje pokojnog brata Ivana Bajželja kao sokolskog vaspitača na sokolsku kao vaspitnu organizaciju.

Pokojni brat Ivan Bajželj rodio se 8 marta 1877 u Sv. Joštu, a odrastao je u Stražišću kod Kranja. Učiteljsku školu svršio je 1897 u Ljubljani te je zatim služio kao učitelj u Jesenicama, a docnije kao nastavnik gimnastike u Idriji. Iz Idrije pošao je u Beč, gde je na univerzitetu 1905 svršio s odličnim uspehom gimnastičke studije. Nakon rata i on biva prisiljen da napusti Idriju te se 1920 preselio u Ljubljanu, gde je najpre služio kao nastavnik na gimnaziji, pa na realci i zatim kao referent za telesno vaspitanje kod Zdravstvenog oteka u Ljubljani. Od godine 1922 bio je nastavnik gimnastike na učiteljskoj školi u Ljubljani.

U Sokolstvu pokojni brat Ivan Bajželj počeo je svoj rad od onih neminovnih početaka bez kojih ne može biti izgrađenog sokolskog radnika, kao vežbač, prošavši zatim postepeno kroz sve dalje faze rada i vršeci razne dužnosti, u čemu se uvek odlikovao savetnošću, požrtvovnošću i ljubavlju. U idrijskom Sokolu radio je kao prednjak, a kada je 1910 bila osnovana Idrijska župa postao je njen tajnik, vršeci tu dužnost s najlepšim uspehom i samopregorom sve do raspuštanja župe posle buknuća svetskog rata. Nakon oslobođenja postaje član starešinstva Slovenske sokolske zveze, i kasnije Jugoslovenskog sok. saveza, u kome je zatim bio i zamenik starešine, prosvetar i agilan član mnogih njegovih oteka, delujući ujedno aktivno i u Sokolskom društvu Ljubljana i Tabor. Dne 22 avgusta 1930 brat Ivan Bajželj postao je načelnik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, ostavši na tome mestu do 27 septembra 1932, kada se usled bolesti povukao. Te godine on je vodio jugoslovensko Sokolstvo na IX svesokolski slet u Prag prigodom 100-godišnjice Tirševog rođenja. Kao savezni načelnik, a dosledan svome gledanju o prekoj potrebi dobrog i sposobnog prednjaštva, pokojni brat Bajželj organizovao je i sproveo četiri polugodišnja prednjačka savezna tečaja, dva za članove u Mariboru, a dva za članice u Ljubljani. Godine 1931 vodio je naše takmičare u Pariz na međunarodno takmičenje, koje je bilo održano prigodom 60-godišnjice Unije francuskih gimnasta i 50-godišnjice Međunarodne gimnastičke federacije.

Pokojni brat Bajželj istakao se i kao plodan sokolski pisac. Napisao je veliki broj sokolskih članaka o anatomiji i fiziologiji u „Sokolskom vestniku“, koji su od godine 1911 do 1914 izdavale udružene slovenačke župe. Godine 1919 preuzeo je uredništvo prednjačkog li-

sta „Sokola“, a od 1920 pa dalje, više od jednog decenija, uređivao je naš omladinski list „Sokolić“, a tako isto bio je urednik i lista „Naše radosti“. Izdao je i nekoliko dobrih stručnih sokolskih dela, prevodio je stručna dela sa češkoga, a veliki broj njegovih članaka objavljen je u mnogim sokolskim i vansokolskim listovima.

Usled bolesti, poslednjih godina se pokojni brat Bajželj bio povukao iz aktivnog sokolskog rada, posvećujući se jedino stručnoj sokolskoj knjizi za vaspitanje sokolske omladine.

Kao što je bio tih, skroman i povučen u svemu svome plodnom ži-

votu i radu, tako se tiho i nečujno preselio u bolji život ovaj stari, vrlji i istinski Soko, koji se preko četrdeset godina neprekidnim i nesebičnim radom žrtvovao za dobro i napredak našega Sokolstva, oduživši se tako i svome narodu. I kako priznanje baš onima koji su ga zaslužili počesto dockan dolazi, ukoliko uopšte i dođe, to će i pokojnom bratu Bajželju bar tiho osećanje naše sokolske zahvalnosti nakon njegove smrti značiti skromno oduženje koje ga je mimoišlo za života.

Neka je stoga večna hvala i slava pokojnom bratu Ivanu Bajželju i mir njegovoj sokolskoj duši! S. Č.

Poseta bugarskog poslanika g. dra Ivana Popova Savezu SKJ

U sredu dne 24 o. m. u 10.30 časova učinio je posetu Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije novi poslanik Kraljevine Bugarske na našem Dvoru g. dr. Ivan Popov.

U saveznim prostorijama poslanika g. dra Popova dočekali su zamenici saveznog starešine brat Đura Paunković i brat inž. Milivoje Smiljanić, savezni tajnik brat dr. Mihailo Gradojević, načelnik brat dr. Alfred Pihler, ekonom brat Branko Živković, zamenik načelnika brat Miroslav Vojinović, članovi uprave: brat Vojislav Todorović, brat Dobra Bogdanović, brat dr. Gojko Muđričić, zam. starešine Sokolske župe Beograd, i brat Adolf Stefan, tajnik Sokolske župe Beograd.

Poslanika g. dra Popova pozdravio je u ime uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i svega jugoslovenskog Sokolstva srdačnom dobrodošlicom zamenik saveznog starešine brat Đura Paunković.

Uzvratajući na pozdrave, poslanik g. dr. Popov izrazio je svoju radost nad tesnom uzajamnom bratskom saadnom jugoslovenskih Sokola i bugarskih Junaka, koji uspešno i mnogo doprinose velikom delu na uzajamnom upoznavanju, zbližavanju i produbljivanju prijateljskih i bratskih veza između dvaju

bratskih naroda, jugoslovenskog i bugarskog, služeći tako najbolje onim uzvišenim idealima, koje su postavili i za čije su ostvarenje udarili prve temelje njihovi veliki vladari, blaženopochivši Viteški Kralj Aleksandar i Ujedinitelj i Nj. Vel. Kralj Boris III.

Zatim se poslanik g. dr. Popov zadržao s članovima vodstva jugoslovenskog Sokolstva u nevezanom razgovoru, živo se zanimajući za rad i napredak Sokolstva, raspitujući se tom prilikom i za utiske, koje su jugoslovenski Sokoli poneli s nedavne svoje posete braći bugarskim Junacima Vitoške oblasti u Sofiji. Potom je poslanik g. dr. Popov razgledao savezne prostorije i naročito se poduže zadržao u svečanoj dvorani, gde je bilo proglašeno naše ujedinjenje.

Nakon što se je zatim najsrdajnije oprostio sa svima prisutnima, poslanik g. dr. Popov napustio je u 11.15 časova prostorije Sokolskog saveza.

U petak dne 26 o. m. uzvratili su u ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije posetu bugarskom poslaniku g. dru Ivanu Popovu zamenici saveznog starešine brat Đura Paunković i brat Milivoje Smiljanić te savezni tajnik brat dr. Mihailo Gradojević.

Bugarski poslanik g. dr. Ivan Popov (X) s članovima starešinstva Saveza S.K.J.

Glasovi štampe

S. K. Planina i telesno vaspitanje

U Dravskoj banovini, kao što je poznato, deluje već više vremena S. K. Planina, u čijim su jedinicama učlanjeni pripadnici bivši orlovskih organizacija. Na telovežbenoj akademiji, koju je S. K. Planina priredila u toku cvoga meseca u Ljubljani, predsednik kluba g. dr. Ivo Krmavner, jedan od prvaka i organizatora bivšeg „Orla“, održao je govor, u kome je među ostalim rekao i sledeće: „Nije naš cilj da izgajamo rekordere, već hoćemo da za telesno vežbanje pridobijemo sav narod i svakog pojedinca, a rekorderi će se iz širokih sportskih redova sami pojaviti, a da ih zato neće biti treba naročito uzgajati i negovati. Najveću pažnju posvećujemo naravno gimnastici, koja je i koja mora da bude osnova svakoj sportskoj delatnosti i na koju polaže i zakon o obaveznom telesnom vaspitanju naroda najveću važnost. Naš klub radi također i na etičnom vaspitanju svoga članstva. Svesni smo naime, da samo harmonija tela i duha može da usposobi našu omladinu za javni život i da iz nje učini državljane kakve treba naša domovina.“

Načela nove organizacije „Junak“

Vrhovni starešina nove organizacije „Junak“ i narodni poslanik s liste dra Mačeka g. Milutin Majer izložio je u novinama načela kojima će se rukovoditi nova organizacija. Omladini — izjavio je — treba dati organizaciju u kojoj će ona naći sve moderne uslove za svoju duhovnu, kulturnu izgradnju i telovežbeni rad, te da sama bude u njoj glavni, bitni i vodeći faktor. Zbog posebnih prilika pod kojima raste današnja generacija, za čije se duše na terenu socijalne orijentacije bore prerasni sustavi, nemoguće su organizacije koje bi radile uzgojno, a opet htele da okupe mladež bez obzira na socijalnu orijentaciju. „Moderni rad s mladeži traži da baš mladež oseti, sve

mogućnosti rada pod vlastitom odgovornošću za svoju korist. Stoga se danas ne mogu ni zamišljati organizacije koje bi spajale više generacija, a išle bi za izgradnjom i uzgojem. Stoga će i kod nas pokolenje koje je prošlo godine uzgoja i mladenačke formacije shvatiti, da nije moguće spajanje generacija, posebno ne u ovim prilikama i pod ovakvim problemima. Mnogi naši stariji, posebno koji su radili u raznim sustavima naših nacionalnih, telovežbenih organizacija, uvažiće da nova vremena traže nove poglede i nove načine rada. Svi naši stariji pomoći će omladini savetom, kontrolom i materijalno. Omladini će pak pustiti nutarnji rad te vodstvo omladinskih društava. Mladi čovek mora pred sobom imati jasan i čvrst svoj ideal, kao čoveka, svoj socijalni i narodni ideal. Stoga moralni uzgoj mora biti osnovan na čvrstim moralnim zakonima, a ne na opštim frazama, koje svršavaju u ništa. Socijalni uzgoj mora biti takav, da mladi čovek dobije čisti socijalni ideal pravedno uređenog društva i nije moguće da u tom društvu budu idejni pristaše i liberalno kapitalističkog nazora i komunističkog. A nacionalno valja mladeži dati ozbiljnu ljubav do rada i žrtve za domovinu, bez brbljavog fraziranja i politiziranja.“ Na koncu se kaže, da nije važno da se u kratko vreme okupe mase, nego da se učini nešto temeljito i vredno i zato će organizacija „Junak“ ići polako, od najmlađih i samo uz ograničeni broj članova i mesta.

Jugoslovenska sokolska mafica u Ljubljani r.z.s.o.j.

U smislu § 23 pravila sazivlje se redovna glavna skupština za petak, dne 23 aprila 1937, u 17.30 sati u prostorijama Narodnog doma u Ljubljani (Tomanova ulica).

Dnevni red:

1. Potvrda bilance te računa dobitka i gubitka za god. 1936.

2. Apsolutorij upravi zadruge.
 3. Izbor upravnog veća i nadzornog odbora.
 4. Najam hipotekarnog zajma.
 5. Eventualije.
- Glavna skupština može stvarati zaključke, ako je zastupana barem 1/5 svih zadržara. Ako ih nije toliko, pola sata kasnije na istom mestu i sa istim dnevnim redom drži se glavna skupština, koja može stvarati zaključke bez obzira na broj prisutnih (§ 27 pravila). Ljubljana, 15 marta 1937.

Upravno veće

Naši pokojnici

† Brat Nikola Popović

Sokolsko društvo Bihać izgubilo je svog odličnog člana brata Nikolu Popovića. Odmah po oslobođenju pokojnik se bio preselio iz Donjeg Lapca u Bihać, gde je u Sokolskom društvu svojim agilnim radom zauzimao jedno od prvih vodećih mesta. Od godine 1929 pa do svoje smrti bio je nezamenljiv u dužnosti društvenog blagajnika, sa koga mesta najrealnijih shvatanja on daje zdrav smisao svakoj društvenoj akciji. Sve svoje najbolje osobine i snage on je uspešno prenosio u

sokolsku sredinu, koju je — neposredno pred samu smrt — napuštao ganut do tupe boli on i njegovi mnogobrojni poštovaoci, predosećajući skori sumrak jednog vrednog i čestitog života. Ostao je kroz ceo svoj život Soko u pravom smislu reči — Soko po misli i krvi. Neka je svetao spomen, hvala i slava pokojnom bratu Nikoli Popoviću!

† Brat Đorđe Josifović, naš najstariji učitelj i Soko

Dne 20 o. m. umro je u Zemunu u 95 godini života naš najstariji učitelj i Soko brat Đorđe Josifović. Pokojnik se rodio 1842, te je kao učitelj proveo punih 35 godina, a u mirovini skoro 40. Kada je u njegovom kraju bio 1906 osnovan Soko stupio je odmah u sokolske redove. Od toga doba on je učestvovao na svim našim većim sletovima u zemlji i na strani. Godine 1931 bio s našim Sokolstvom i na proslavi 60 godišnjice Unije francuskih gimnasta u Parizu. Poslednji put u inostranstvu bio je na sletu bugarskih Junaka u Sofiji 1935, te je bio i predstavljn Nj. Vel. Kralju Borisu kao najstariji jugoslovenski Soko. Pokojni brat Josifović bio je oduševljeni Soko. I pred samu smrt se raspitivao kada se održava koji idući veći slet, zažalivši što na njemu sigurno neće više učestvovati.

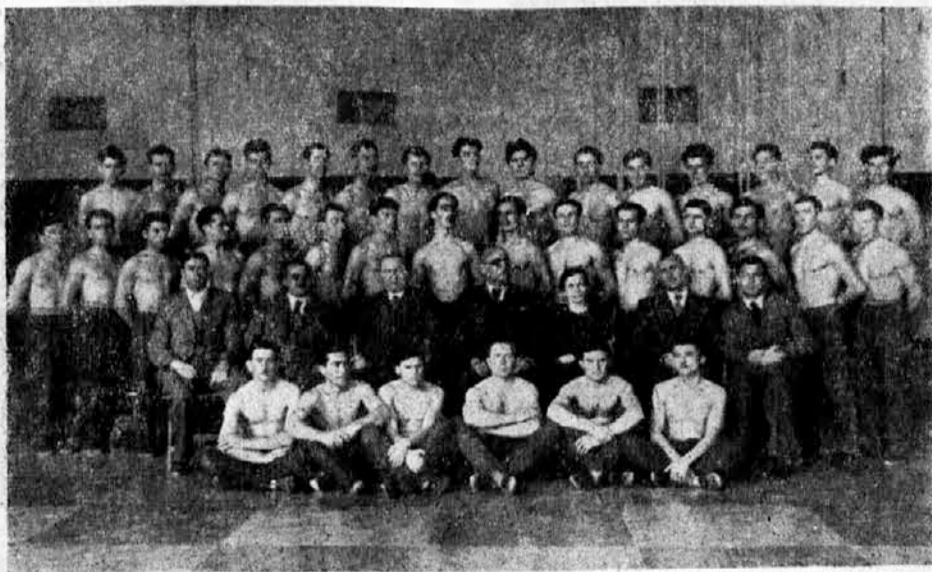
Neka je slava pokojnom bratu Đorđu Josifoviću!

Bugarska odlikovanja sokolskih radnika

Nj. Vel. Kralj Boris III blagoizvoleo je odlikovati, prigodom posete Sokolske župe Beograd Vitoškoj oblasti Junaka u Sofiji, sledeće članove vodstva Sokolske župe Beograd.

starešinu župe brata Staju Stajića redom Sv. Aleksandra Nevskog II stepena; zamenika starešine župe brata dra Branka Čipčića redom za građanske zasluge III stepena; načelnicu sestru Slavku Vučković redom damskim za građanske zasluge IV stepena, braću: načelnika Petra Colovića, tajnika Adolfa Štefana, prosvetara Momira Sinobada i članove uprave župe dra Kristu Grbina i inž. Svetislava Vučkovića redom Sv. Aleksandra Nevskog IV stepena, te istim redom V stepena brata Gojku Čebu.

Tečajevi Sokolske župe Novi Sad

XIII župski opšti praktični tečaj za članice održan u Novom Sadu od 21 II-3 III 1937

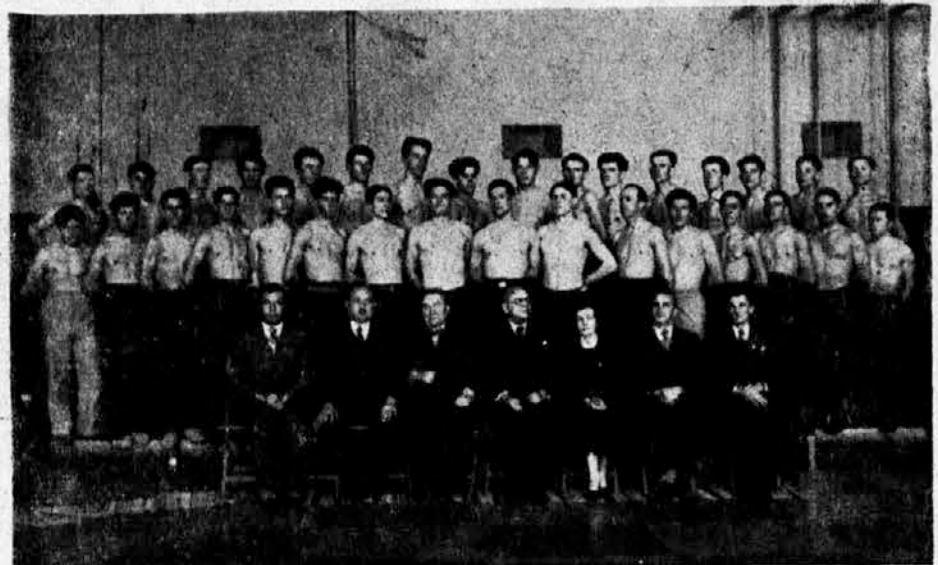
XII župski opšti praktični prednjački tečaj za članove održan u Novome Sadu od 8-17 II 1937

JADRANSKA PLOVIDBA
D. D. SUŠAK

Dnevna brza parobrodaska služba iz Sušaka za Dalmaciju i obratno, s polaskom iz Sušaka u 16 sati.
Dnevne redovite parobrodaskve veze u svim smjerovima i za sva kupališna i ljetovališna mjesta jugoslovenske obale.
Ugodna turistička putovanja za Dalmaciju, nadalje za Dalmaciju i Grčku, uključiv vožnju, hranu i krevet, uz umjerene cijene.
Dva puta sedmično brze pruge iz Venecije za Dalmaciju i obratno.
Redovita parobrodaska služba za promet putnika i tereta iz Sušaka, Trsta i Venecije za Dalmaciju, Albaniju i Grčku.
Prvoklasni parobrodi — dobra kuhinja, odlična posluga.
Tražite prospekte besplatno.
Prospekte i upute daje: Direkcija u Sušaku, sve njezine agencije i svi uredi »Putnika« te društva »Wagons—Lits/Cook«.

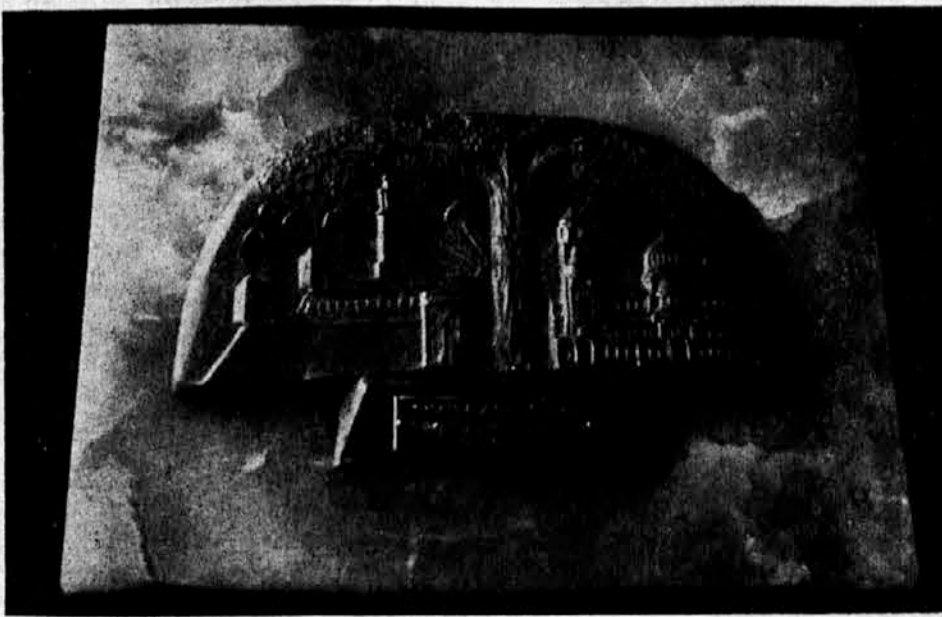
4-1

13-2

XI župski opšti praktični prednjački tečaj za vođenje sok. četa, održan u Novom Sadu od 1-6 II 1937

Sa posete Sokola župe Beograd Junacima Vitoške oblasti u Sofiji

Odozgo dole: 1) Doček Sokola na granici u Dragomanu; 2) Starešina župe Beograd brat Staja Stajić sa starešinom Vitoške junačke oblasti bratom Anastasovom i članom uprave Saveza bug. Junaka bratom prof. Minevom pri dočeku u Slivnici; 3) Vodstvo Saveza bug. Junaka sa starešinom br. Raškom Atanasovom i starešinom župe Beograd br. Stajićem na sofijskoj žel. stanici dočekuju Sokole župe Beograd; 4) Ogronomno mnoštvo sofijskog građanstva burno aklamira jugoslovenske Sokole, koji sa stanice u povorci prolaze sofijskim ulicama; 5) Sokolice u narodnim nošnjama u povorci kroz sofijske ulice; 6) Sokoli prolaze u povorci trgom Cara Osloboditelja u Sofiji; 7) Spomen-plaketa, koju je Sokolska župa Beograd poklonila Vitoškoj junačkoj oblasti u Sofiji

Izdaje za Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije Đ. Paunković, Rumunska 56 ● Glavni i odgovorni urednik Stjepan Čelar, Jovana Ristića 6 ● Uređuje redakcioni odbor Štamparija Drag. Gregorića, Strahinjica Bana 75. — Beograd